

Ratsutamistreenerite erialase praktilise kutseeksami tunniandmise nõuded kutsetaotlejatele

Vastu võetud EOK ratsutamistreenerite hindamiskomisjoni otsusega 24.05.2025

1 KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID		Kriteeriumid	Esitamine
1-1	Algaja õpetamine	algaja õpetamise etapid: ohustehnika tutvustamine; hobuse selga istumine; istaku õpetamine; liikumine sammus ja traavis; esmased juhtimisvõtted (liikumise alustamine ja peatamine);	kontrollitakse õppepraktika käigus
1-2	Algõppe treeningtunni ülesehitus	sisenemine treeningväljakule koos/eraldi, rivistus keskele ohutult/ suvaline paiknemine, selga istumine, varustuse kohandamine hobusele ja ratsanikule, , sammu alustamine rivis/vabalt, sammu aeg; õpilaste instrueerimine/lihtsalt suvaline käsklus ilma ettevalmistuseta, ettevalmistavad harjutused kergendamise õpetamiseks/ kohe traavile, rivis/rivita, ohutu/ohuolukorrad treeneri oskamatusel/lohakusest; Kergendatud traavi sõiduradade harjutamine; Algajale esmakordselt täisistaku õpetamine, jaluste pikkus täisistakus, rivisõidus täisistaku harjutamine, ilma jalusteta sõit, millal võtta jalused??Harjutused täisistaktraavis; Esmakordselt galopi õpetamine õpilasele, grupis galopi sõitmine; Hüppeistaku(poolistaku) õpetamine; üksikute lattide ületamine traavis ja galopis	nõuetele vastav video
1-3	Edasijõudnute tunni ülesehitus	Jätkub algtaseme harjutuste kinnistamine; lisanduvad rivis ja üksikult traavis ja galopis liikumised; tempomuutused; külgliikumised; erinevad juhtimisvõtted ja ratsaniku tasakaalu tähtsus; maalatid; kavaletid; üksikud hüpped	kontrollitakse õppepraktika käigus
1-4	Koolisõidutunni ülesehitus	edasijõudnud taseme õpilastele jätkukoolituseks; erinevad külgliikumised; erinevad tööallüürid ja tempomuutused; üleminekud; lõdvestavad harjutused, treeningtunni faasid; täisistaku harjutamine kõikidel allüüridel ja elementidel	eksamipaigas vastavalt eksamipiletile
1-5	Takistussõidutunni ülesehitus	soojendus takistussõidu tunniks; töö istaku ja tasakaaluga; üksikud hüpped; seotud hüpped ja takistused; lihtsama parkuuri hüppamine; lõdvestavad harjutused	eksamipaigas vastavalt eksamipiletile

2 KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID		Kriteeriumid
2-1	Juhendmaterjalid ja abivahendid	kasutab õppematerjalide põhjal enda koostatud täiendavaid juhendmaterjale; kasutab kõiki olulisi abivahendeid harjutuste sooritamisel (latid, postid, kavaletid, koonused jne.); kasutab hobustel õigeid abivahendeid ja selgitab nende kasutamist õpilastele.
2-2	Baasharjutused	teab ja tunneb baasharjutusi; algaja õpetamise põhimõtteid ja etappe; edasijõudnute arengule vastavaid harjutusi ja ülesandeid
2-3	Visualiseerimine	näitab ette õiget sõiduradade läbimist ja harjutusi ning vajalikke juhtimisvõtteid; kasutab selleks nii paberandjat, kui ka ise ratsutades
2-4	Ratsaspordialad, nende kultuur ja ajalugu	teab ja tunneb kõiki ratsaspordialasid, nende ajalugu ja spetsiifikat; oskab võrrelda neid omavahel
2-5	Terminoloogia	kasutab korrektset eriala terminoloogiat vastavalt tasemekoolituse õppematerjalides näidatule
2-6	Hobuste heaolu	teab ja tunneb hobuste heaolu kõiki norme; oskab näha hobuste ebamugavust treeningutel; tagab hobuvarustuse õige kasutamise
2-7	Käitumis- ja sportimisreegleid	jälgib treeneri eetikakoodeksist tulenevaid käitumismalle; jälgib sporditurvalisuse ja antidopingu reegleid

3 TEADMISED		Kriteeriumid
3-1	Spordiala ohutustehnika ja turvanõuded	teab hobuse ohutu käsitlemine, ohutustehnika nõuded tallis, käekõrval ja treeningul. Turvavarustus.
3-2	Tunnetab võimalikke ohuolukordi ja oskab nendele kiirelt reageerida	hobuste ettearvamatute käitumise - oskus juhendada ratsanikke hobuse ebestandartse käitumise korral
3-3	Hindab abivajaja olukorda, annab esmaabi ja/või kutsub abi	teab ja tunnetab, kui on vaja kiirelt reageerida abivajaja olukorrale ning vajadusel anda esmaabi
3-4	Algväljaõppe spetsiifika	teab ja tunneb algõppe etappe vastavalt ratsaniku arengule
3-5	Koolisõidu põhialused	teab ja tunneb koolisõidu elemente, oskab selgitada nende sooritamist
3-6	Takistussõidu põhialused	teab ja tunneb takistussõidu tunni atribuutikat, takistuste vahesid ja paigutust treeningväljakul
3-7	Kolmevõistluse põhialused	teab ja tunneb kolmevõistluse spetsiifikat, takistuste vahesid ja paigutust treeningväljakul ning maastikul
3-8	Korrektne erialaterminoloogia	teab kõiki spetsiifilisi ratsaspordi termineid, soovitavalt ka mõnes võõrkeeles
3-9	Treeningprotsessis (sh võistlused, laagrid) treenitavate ning ümbritsevate inimeste ja keskkonna ohutuse tagamine	teab, kuidas hoida olukorda kontrolli all nii ratsutajate, kui ka lapsevanemate, tugipersonali ja teiste ümbritsevate inimeste hulgas
3-10	Võistlustel osalemise reeglid	teab ja tunneb harrastatava ratsapordiala võistlusmäärustikku ning ERL-i üldmäärustikku
3-11	Ratsavõistluste korraldamine	teab ja tunneb ratsavõistluste korraldamise reegleid
3-12	Ratsutamise Rohelise kaart	teab ja tunneb Rohelise kaarti väljastamise protseduure ja põhimõtteid
3-13	Töötamine meeskonnas ja selle huvides	teab ja tunneb treeneri kutse eetikat ning suudab meeskonnas tulemuslikku koostööd teha
3-14	Veterinaaria	teab ja tunneb hobuste esmaseid haiguste tunnuseid
3-15	Sotsiaalmeedias orienteerumine ja korrektne kasutamine	teab ja tunneb erinevaid sotsiaalmeedi kanalid, suudab nendes edastada vajalikku infot ning oskab märgata ebakorrektset käitumist
3-16	Erivajadustega ratsutamishuviliste õpetamine	teab, kuidas käituda erivajadustega ratsutamishuvilisega

4 ÜLDMULJE KUTSEKSAMIL

4-1	Prioriteet on ohutus!
4-2	Lähteülesande täitmine
4-3	Püsimine ajagraafikus
4-4	Lähtumine üldtunnustatud teooriast ja meetoditest
4-5	Ettenägematute olukordadega kohanemine
4-6	Oskus siduda oma treeningu osa kõikide treenerite poolt läbiviidavate treeningu osadega ühlaseks tervikuks
4-7	Suhtlus õpilastega (hääletoon, kostvus, zestid ms) ja vastastikuse kontakti saavutamine
4-8	Treeneri entusiasim, motiveeritus
4-9	Treeneri asukoht treeningul (millal väljaku keskel, millal väljaku ääres, ülevaatlikus tervest väljakust ohutuse tagamiseks)
4-10	Lisapunktid vastavalt erioskustele